

աչքին նախանձուտ արհեստաւորը, յետ քսան ամաց անպատիժ յանցանաց: Պատանի արհեստաւորին որդին, գիշեր ատեն քաջութեամբ ինք զինքը Նեղոս գետին մէջ ձգելով, մահացու կերպով հարուածեց խռովարարը և սպաննելով գաղտուկ թաղեց: Երկրորդ օրը ֆարաւոն իմանալով անոր մահը՝ աջ աչքին արհեստաւորին որդին յաջորդ անուանեց մեռնողին տեղ՝ մեծամեծ պարգևներով: Դարձաւ նորէն երջանկութիւնը և խաղաղութիւնը սփինքսին երկու աչաց հորիզոնին վրայ, և անկէ վերջը ոչ մի ինչ կրցաւ խռովել աջ աչաց արհեստաւորին անդորրութիւնը:

Երջանիկ արհեստաւորը, կը կարծէին թէ յաւիտենականութեան համար կ'աշխատին, և կը մեռնէին այն մխիթարական յուսով՝ թէ իրենց գործըն պիտի հասնի անմիաս 'ի զարմացումն ապագայ ժամանակաց: Եւ ոչ մտքերնէն կրնար անցնիլ թէ հանդերձելոյն մէջ յիմար աշխարհակալներէն մին, Կամբիւսէս մը, Եգիպտոսի տիրելէն և ամեն բան կողոպտելէն ետքը, պիտի ժողովէ բանակը սփինքաց առջին և հրամայէ խանգարել անոնց աչքն, որոց վրայ այնչափ աշխատանք եղած էին:

ՊՈՍՊԵԱՏԻ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ՆՈՐ ՄԱՀՃԱԿԱԼ

Անցեալ տարւոյն Պոմպէայի պեղմունքէն հանուած զանազան իրաց մէջ շատ նշանաւոր է պղնձէ մահճակալ մը, որուն շքեղութենէն ու զարդերէն յայտնի է թէ մեծատուն պատրիկի մը պալատան կազմածներէն եղած ըլլայ: Թանգարանին բազմազգի կահուց մէջ առաջին կարգի անմիաս պահուածներէն մէկն է այս մահճակալ: Զարմանալի է վրան գտնուած զարդուց պայծառ դրոշմն՝ որ գրեթէ երկու հազար տարի ետքը Պոմպէայի արուեստական ճարտարութեան և ընտիր ճաշակին ապացոյց է:

ՀԱԼԷՊ

Գեղեցիկն Հալէպ «Արեւելից Հռոնոսն», կը տարածուի ընդ մէջ գեղածիժաղ դալարութեան և ծառոց. և ունի բնական դրից այնպիսի գեղեցիկ յատկութիւն, որ չի կրնար 'ի բաղդատութիւն գալ եւրոպական քաղաքաց հետ: Անդ ուր կը բարձրանայ այսօր Հալէպ, կ'արածուէին երբեմն Հրէից հօրը Աբրահամու խաչինքը: Անդ աւելի ետքը յաղթեց Դաւիթ Ադրաազարու Սուբայ թագաւորին զօրացը, և Քսենոփոն իր տասն հազար Յոյն դիւցազուններովն անցաւ զՇալիւս գետ ձկնաւէտ, և անկէց դարձեալ անցաւ Մեծն Ալեքսանդր երբ կը հալածէր զԴարեհ կողոման:

Հնագէտք կը համարին որ այս քաղքին Հալէպ անունն յառաջ եկած ըլլայ քարանց այն զանազան գոյներէն որովք շինուած են տուներն: Բայց տեղաբնակ ժողովուրդը ուրիշ կարծիք և աւանդութիւն մ'ունի, զոր և ապացուցանէ այսպիսի պատմութեամբ:

Երբ մեր առաջին հայրը, կ'ըսէ, Աբրահամ, կը ճանապարհորդէր Քանանու մէջ, կեցաւ քիչ մ'ատեն 'ի Հալէպ, և կանգնեց իր վրանը բլրան մը վրայ՝ ուր կայ հիմա բերդ՝ երբեմն զօրաւոր 'ի պաշտպանութիւն քաղաքին: Նահապետն ունէր հետը այնպիսի գեղեցիկ խայտաբղէտ կով՝ որուն նմանը մինչև ցայնժամ չէր տեսնուած: Անոր համար մեծ բազմութիւն մարդկան մաղցի կ'ելլային բլրան վրայ պարարելու իրենց աչքը, տեսնելով զկովը և խմելով կաթէն: Իսկ գնացողները կը հարցնէին դարձողներուն. «Նահապետը կ'իծեց իր խայտաբղէտ գոյնզգոյն կովը»: Եւ որովհետեւ արաբական լեզուաւ հաշտաւոր կը նշանակէ կթեց, ուրեմն ասկէց կը հետեցնեն որ քաղքին Հալէպ անունն այս դէպքէն յառաջ եկած ըլլայ:

Պէտք չէ շփոթել զՀալէպ Էպրի Հալէպին հետ, որ ուրիշ քաղաք է, և կ'իյնայ վեց փարսախ հեռու անապատին